

לבריאות והצלחת

שמואל בן זכריה וקלרה אידל. מרים בת יהושע ומרתא

פתחיה בן יאיר וחנה. חגית בת שמואל ומרים

וילדיהם דרור הלל ואשר יש'

עודד בן שמואל ומרים. מעין בת אפרים ואורלי

וילדיהם ידידיה רננה שירה אמונה

רועי בן משה ושרה. תמר בת שמואל ומרים

לרפואת חיים שמואל בן סימה

לעילוי נשמת פרל בת רבקה ע"ה

לעילוי נשמת

אלישבע שולביץ ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

לעילוי נשמת

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

וכי מהדר ליה לקומץ לדוכתיה תקדוש ותפסול

כבר נתבאר, שלדברי רבי יוסי בן יאסיין ורבי יהודה הנחתום, דעת בן בתירא היא, שיש חילוק בין מנחה שקמצה פסול, שאינה נפסלת בכך, כי עדיין לא נשלמה עבודת הקמיצה עד נתינת הקומץ בכלי שרת, ולכן ניתן להחזיר את הקומץ לתוכה, וחוזר כהן כשר וקומץ שנית בהכשר, לבין מנחה שקמצה פסול וגם נתן את הקומץ בכלי שרת לקדשו, שבנתינת הקומץ לכלי נשלמה עבודת הקמיצה בפסול, ומעתה אין למנחה תקנה.

אמנם, גם כשהפסול קמץ בלבד, לא תהא המנחה מתוקנת, אלא אחר שיחזירו את הקומץ למנחה, ויחזור הכשר ויקמוץ מתוכה, ולכן כשמחזירים את הקומץ לתוך הכלי שבו המנחה, יש לעשות זאת באופן שלא יקדש הכלי את הקומץ, כי אם יקדשנו, בכך תיגמר עבודת הקמיצה הפסולה, ושוב לא תהא למנחה תקנה.

לדעת רבי יוחנן – כל שלא יתכוון לתת את הקומץ בכלי כדי שיתקדש בו, אינו מתקדש, כי אין כלי שרת מקדשים את הקומץ לפוסלו אלא כשניתן בו הקומץ לדעת שיתקדש בו, אבל כשמחזירים את הקומץ לכלי שלא על מנת לקדשו, אינו מתקדש, ולא נגמרת בכך עבודת הקמיצה הפסולה.

ולדעת רב עמרם – אפילו אם כלי שרת מקדשים את הקומץ לפוסלו, גם כשלא ניתן בהם לדעת שיתקדש, יש אופן שיחזירו את הקומץ לכלי, ולא יתקדש, והוא, כשתהא המנחה שבכלי מגעת עד שפתו, ויניחו את הקומץ על המנחה שבגובה שפת הכלי, [ולא בגומה שנשארה במנחה על ידי הקמיצה], כך שבשעת ההנחה אין הקומץ בתוך דפנות הכלי, ואף שאחר כך נופל פנימה לגומה שבאמצע המנחה, לא מתקדש בכך, כי לא הכניסו העובד לתוך דפנות הכלי, ומעצמו נכנס לשם, ונעשה כמי שהחזירו קוף.

ורבי ירמיה אמר לרבי זירא – שיש אופן נוסף, שיחזירו את הקומץ למנחה שבכלי שרת, ולא יתקדש בכלי בהחזרה זו, והוא, שיהיה הכלי מונח על גבי קרקע, והטעם לכך, כי אין הקומץ מתקדש בכלי המונח על גבי קרקע, [אלא רק בכלי שביד כהן]. [ואמנם, דין זה הסתפקו בו חכמים, האם הקומץ מתקדש בכלי המונח על גבי קרקע. אולם מסקנת הסוגיה, שאינו מתקדש אלא בכלי שביד כהן, ואם כן תירוץ רבי ירמיה שריר וקיים].

אבל אין לתרץ, שהקומץ אינו מתקדש, כשמחזירים אותו לכלי שבו המנחה, משום שהמנחה שנשארה בכלי חוצצת בין הכלי לקומץ, שהרי מין במינו אינו חוץ. [תוס'].]

זמן ההכרזה על מכירת נכסי יתומים

כשבי"ד מוכרים נכסי יתומים, [לצורך הדברים שמותר למכור את נכסיהם], עליהם להכריז על כך, כדי שישמעו כל הרוצים לקנות, וימכר למרבה במחיר. ובשני אופנים ניתן להכריז על הדבר.

א. שלושים יום רצופים.

ב. שמונה עשר ימי שני וחמישי בזה אחר זה, [ונמצא שמיום שני הראשון, ועד יום חמישי האחרון, יש ששים יום].

את הדין האחרון, אמר רבי אבימי, כתירוץ על סתירת ברייתות, וכשתלמידו רב חסדא שכח את התירוץ הזה, הכהו ובזהו רבי אבימי. [ואמר על כך רב חסדא, שקיבל מרבי אבימי, קולפי טבי

[=הכאות טובות]].

ואף על פי שרבי אבימי היה רבו של רב חסדא, כשרבי אבימי שכח את גרסת מסכת מנחות, ורצה שרב חסדא תלמידו יזכיר לו אותה, לא קרא לתלמידו לבוא אליו, אלא הלך לתלמידו ללמוד ממנו, כי היה סבור שעל ידי שיטרח, יועיל

הדבר שילמד טוב יותר, כמו שאמרו יגעת ומצאת

תאמין.

(א) קידוש מנחה (ב) קמיצה (ג) וקידוש קומץ

כשהכלי על גבי קרקע

< דעת רבי אבימי [כפי שאמר לרב נחמן].

(ב) הקמיצה אינה כשרה אלא מכלי שביד כהן, ולכן בשעת הקמיצה צריך שני כהנים, אחד שאוחז את הכלי ביד ימינו, ואחד שקומץ ביד ימינו מתוך הכלי.

וכן (ג) קידוש הקומץ בכלי, אינו כשר אלא בכלי שביד כהן, ולכן גם בשעת הקידוש של הקומץ, צריך שני כהנים, אחד שאוחז את הכלי ביד ימינו, ואחד שנותן את הקומץ שביד ימינו לתוך הכלי.

ואם צריך הדבר להיעשות במהירות, שמיד אחר הקמיצה מהכלי שבו המנחה, ינתן הקומץ לכלי שהוא מתקדש בו להקטרה, צריך שלושה כהנים, אחד שמחזיק ביד ימינו את הכלי שבתוכו המנחה, ואחד שמחזיק ביד ימינו את הכלי המקדש את הקומץ, ואחד שקומץ מהכלי שבתוכו המנחה, ונותן מיד לכלי המקדש את הקומץ.

< דעת רב פפא ורבא.

(א) קידוש המנחה כשר, אף כשהיא ניתנת לכלי

המונח על גבי הקרקע.

וכן (ב) הקמיצה כשרה, אף מתוך כלי המונח על

גבי הקרקע.

וראיה לדבר מלחם הפנים הנעשה בהיכל, [שהלחם ובזיכי הלבונה, דינם כמנחה, הבזיכים הם כנגד הקומץ הנקטר, והלחם הוא כנגד השיריים הנאכלים], וכך שנינו, ארבעה כהנים נכנסים להיכל בכל שבת, [לצורך עבודת לחם הפנים הנכנס], שנים בידם שני סדרים של לחם הפנים, ושנים בידם שני בזיכים, [וכשהם מניחים את הלחם והבזיכים על השלחן, השלחן מקדשם, כמנחה המתקדשת בנתינתה לכלי], וארבע כהנים מקדמים לפני הראשונים, [לצורך עבודת לחם הפנים היוצא], שנים נוטלים שני סדרים, ושנים נוטלים שני בזיכים, [והם נחשבים כקומצים את מנחת לחם הפנים בנטילה זו של הבזיכים].

ולא נאמר במשנה זו, שיכנסו כהנים להגביה את השלחן, לא בשעה שמניחים עליו את לחם הפנים והבזיכים, ולא בשעה שנוטלים אותם ממנו, ואם כן, בשעה שמניחים עליו את הלחם והבזיכים, הוא מונח על גבי קרקע, ומכאן שמנחה מתקדשת בכלי המונח על גבי קרקע, וכן בשעה שנוטלים ממנו את הבזיכים, הוא מונח על גבי קרקע, ומכאן שקומצים מכלי שעל גבי קרקע.

ולעניין (ג) אם גם קידוש הקומץ כשר בכלי שעל

גבי קרקע, הסתפק רבא, האם דין קידוש הקומץ

הוא כדין קידוש המנחה, הכשר בכלי שעל גבי

קרקע, או שדין קידוש הקומץ הוא כדין קידוש

הדם של הזבח, שצריך להתקבל בכלי שביד כהן.

ופשט רבא שדין קידוש הקומץ הוא כדין קידוש

הדם, ואינו כשר בכלי שעל גבי קרקע, אלא בכלי

שביד כהן, [כי עבודת נתינת הקומץ לכלי במנחה,

היא כנגד עבודת קבלת הדם בקרבנות].

קידוש מי חטאת לחצאים

הבא לטהר טמאי מת, מקדש תחילה מים באפר

פרה אדומה, ואחר כך מזה מהמים הללו על

הטמא, באגודת אזוב [ביום השלישי וביום

השביעי].

ולדעת רב תחליפא בן שאול, אין המים

מתקדשים באפר הפרה, לטהר בהם טמאים,

אלא כשנתקדשו מתחילה בכלי אחד כדי שיעור

הזאה, [=שיש בו לטבול בהם ראשי הגבעולים

ולהזות], אבל אם מתחילה קידש אותם לחצאים,

כלומר, שקידש פחות משיעור בכלי זה, ופחות

משיעור בכלי זה, אין המים מתקדשים, ואפילו

אם אחר כך חזר ועירב הכל, ויחד יש בהם כדי

שיעור הזאה.

ונסתפקו בגמרא מה הטעם לכך :

- **האם הלכה למשה מסיני היא, שאין קידוש מי**

חטאת לחצאים. [ואם זו הסיבה, אין ללמוד מדין

זה למקום אחר, כגון על ידי קל וחומר, כי אין

למדים קל וחומר מהלכה למשה מסיני].

- **או שהדין הזה למד, מתוך הכתוב בעניין הזאת**

מי חטאת, "וְלָקַח אֶזוֹב וְטָבַל בְּמֵיִם אִישׁ טָהוֹר

וְהִזָּה", שנאמר "בְּמִים", ולא נאמר "בְּמִים", ללמד, שתהא ההזאה מהמים הנזכרים תחילה בעניין קידוש מי חטאת, ומכאן, שהמים שבזמן הקידוש, הם כמים שבשעת ההזאה, שיש בהם שיעור הזאה, ואינם מתקדשים לחצאים.

[ומתוך מסקנת הסוגיה משמע, שהטעם השני הוא הטעם האמיתי].

קבלת דם חטאות הפנימיות לחצאים

לדעת רבי זריקא אמר רבי אלעזר, ולדעת הברייתא שהביא רבא, דם חטאות הפנימיות שנתקבל בכלי פחות מכדי שיעור הזאה, הרי זה פסול להזאה, ואפילו נתקבל בכמה כלים בכל אחד פחות מכדי הזאה וחוזר ועירב הכל יחד והיה בהם שיעור הזאה.

והטעם לכך, כי נאמר בעניין פר כהן משיח, "וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ בְּדָם וְהִזָּה מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לְפָנָיו ה' אֶת פְּנֵי פְרֻכַת הַקֹּדֶשׁ", ומתוך שנאמר "בְּדָם", ולא נאמר "בְּדָם", למדנו, שתהא ההזאה מהדם הנזכר תחילה לעניין הקבלה, ומכאן, שהדם שבזמן הקבלה, הוא כדם שבשעת ההזאה, שיש בו שיעור הזאה, ואינו מתקדש לחצאים.

[ובאמת גם בכל הקרבנות היה מקום לומר כן, אלא שבכל הקרבנות אין שיעור להזאה, כי די בהזאה אחת].

קידוש הקומץ לחצאים

כשם שדם הקרבן המתקבל בכלי, אינו מתקדש בו אלא כשיתקבל שיעור שלם בבת אחת, ולא לחצאים.

כך הקומץ אינו מתקדש בכלי, אלא כשינתן כולו יחד, אבל אינו מתקדש לחצאים, [אפילו אם אחר כך יחזרו ויערבו אותם יחד].

והטעם לכך, כי עבודת קידוש הקומץ במנחה, היא כנגד עבודת קבלת הדם בקרבנות, וכשם שהדם אינו מתקבל לחצאים, כך הקומץ אינו ניתן בכלי לחצאים.

דינים נוספים הלמדים מהכתוב

בעניין הזאת דם פר כהן משיח

נאמר בעניין פר כהן משיח, "וְטָבַל הַכֹּהֵן אֶת אֶצְבָּעוֹ בְּדָם וְהִזָּה מִן הַדָּם שֶׁבַע פְּעָמִים לְפָנָיו ה' אֶת פְּנֵי פְרֻכַת הַקֹּדֶשׁ", ולמדו מהכתוב הזה כמה דינים.

א. "וְטָבַל" – ולא מספג. כלומר, שיש לטבול את האצבע בתוך הדם המתאסף בכלי, ולא לקנחה בדפנות הכלי.

ב. "בְּדָם" – עד שיהא בדם שיעור טבילה מעיקרו. כלומר שתהא קבלת הדם שיעור הזאה שלם בבת אחת כמבואר לעיל.

ג. "וְהִזָּה מִן הַדָּם" – מן הדם שבענין. כלומר, כל אחת משבע הזאות, תהא מהדם שבכלי, ולא יזה שתי הזאות בטבילה אחת, באופן שמזה הזאה שניה ממה שנשאר באצבע מהזאה ראשונה, כי שיריים שעל האצבע בכל הזאה פסולים להזאה אחרת, ולכן אחר כל הזאה מקנח ידו בשפת הכלי.

ומתוך שלמדנו, ששיירי הדם שבאצבע אחר כל הזאה, פסולים להזאה נוספת, למדנו, שכמו כן, שאם נתזו שיירי הדם שעל האצבע על בגד, אינו טעון כיבוס.

וכשם שלעניין הזאת דם חטאות, שיירי הדם שבאצבע פסולים, כך לעניין הזאות של פרה אדומה, שהיו בהר המשחה כנגד ההיכל, שיירי הדם שבאצבע פסולים, ולכן אחר כל הזאה מקנח אצבעו בשפת הכלי.

ואחר גמר כל ההזאות, מקנח ידו בפרה, כדי שישרף הדם עם הפרה.

© כל הזכויות שמורות י.א.ה.

bekitsur1@gmail.com

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

תרומות יתקבלו בברכה:

עבור הורביץ

בנק פאגי (52) סניף 183 חשבון 654248

ניתן לתרום גם בפיפל

